

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. E. S**, zast. Mgr. Vojtěchem Forťem, advokátem, se sídlem Vodní 90, Domažlice, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 2. 2021, č. j. MV 199129-4/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 4. 2022, č. j. 57 A 54/2021 - 64,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e p ř i z n á v á** odkladný účinek vůči rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 4. 2022, č. j. 57 A 54/2021 - 64.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), zastavilo rozhodnutím ze dne 22. 10. 2020, č. j. OAM-36918-10/DP-2020 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[2] Žalovaná shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[3] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní proti napadenému rozsudku brojí kasační stížností, jejíž součástí učinil rovněž návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že by pro něj výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká může vzniknout přiznáním odkladného účinku jiným osobám. Stěžovatel poukazuje na to, že je společníkem společnosti X, Domažlice, působící v potravinářském průmyslu, kterou také řídí, což by však bylo obtížné v případě, že by byl nucen vycestovat z území České republiky. Uvedené by pak mělo negativní dopad i na zaměstnance této společnosti. Její existence a fungování jsou zcela závislé na osobní přímé účasti stěžovatele v této společnosti v místě jejího sídla. Stěžovatel totiž rozhoduje v jejích věcech a podepisuje také příslušné listiny, jedná se všemi dodavateli i odběrateli, příslušnými úřady i bankami. Stěžovatel nemůže a ani není schopen řídit chod této obchodní společnosti z Libanonské republiky, a to i s ohledem na nynější celosvětovou situaci.

[6] Stěžovatel dále uvádí, že se na území České republiky zdržuje již po dobu osmi let, žije zde normálním, běžným a spořádaným životem a je bezúhonnou osobou.

[7] Žalovaná k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvádí, že s ním nesouhlasí, neboť nejsou splněny podmínky vyplývající z § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 téhož zákona. Tvrdí, že stěžovatel musí tvrdit újmu způsobenou právními následky napadeného rozhodnutí a tuto rovněž prokázat. Je tedy povinen uvést, z jakých okolností vyvozuje intenzitu újmy a specifikovat je. Hrozící újma musí být reálná a závažná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní. Žalovaná poukazuje i na mimořádný charakter přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a na skutečnost, že stěžovatel je v řízení zastoupen právním zástupcem, se kterým může komunikovat na dálku. Závěrem žalovaná odkazuje na právní úpravu, která nehovoří o povinnosti přiznat v takových případech odkladný účinek.

[8] Podle § 107 s. ř. s. v posuzované věci kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[9] Z četné judikatury Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv. Kasační stížnost je však mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí by proto měl být přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „*nepoměrně větší újmě*“. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tímto zákonným postupem je meritorní rozhodnutí o kasační stížnosti, nikoliv přiznání odkladného účinku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 5 Afs 84/2012 - 31). Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[10] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek za současného splnění dvou podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (2) přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem dospěl k závěru, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle výše uvedených ustanovení soudního řádu správního jsou splněny. Stěžovatel tvrdil, že by pro něj výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká může vzniknout přiznáním odkladného účinku jiným osobám, a to zejména s poukazem na jeho podnikatelské aktivity, kterým se na území České republiky ve společnosti X věnuje. Nelze totiž vyloučit, že by důsledky plynoucí z toho, že by napadené rozhodnutí bylo vykonáno a stěžovatel by byl následně nucen opustit území České republiky, měly negativní vliv na jeho ekonomickou situaci, zejména působení v této společnosti, pro niž je jeho osobní přítomnost na území zcela klíčová. Jedná se přitom o újmu reálně hrozící, nikoliv jen hypotetickou.

pokračování

[12] Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, pro stěžovatele by to však znamenalo pobývat na území České republiky nelegálně a vystavit se riziku zákazu pobytu na území České republiky po určitou dobu, který je se sankcí správního vyhoštění pravidelně spojen (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100). Ani tato skutečnost tedy není překážkou přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[13] Současně není kasačnímu soudu známo, že by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma jiným osobám, jelikož tomu žádné indicie nenasvědčují. První z výše uvedených podmínek je tudíž splněna.

[14] K otázce možného rozporu přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem (druhá z výše uvedených podmínek) se Nejvyšší správní soud vyjádřil mimo jiné v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, v němž dospěl k závěru, že „*[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).*“

[15] Nejvyšší správní soud tudíž přistoupil k poměrování intenzity proti sobě stojící újmy hrozící stěžovateli a narušení důležitého veřejného zájmu.

[16] Jak již výše uvedeno, v případě nepřiznání odkladného účinku existuje hrozba vzniku újmy spočívající v reálném ochromení činnosti společnosti, v níž stěžovatel působí. Jeho činnost a fyzická přítomnost v České republice je pro tuto společnost stěžejní, nemožnost tuto vykonávat (v případě nutného vycestování z území) by v konečném důsledku měla širší dopad (na zaměstnance uvedené společnosti, na její fungování i na plnění jejich závazků vůči třetím osobám – dodavatelům a odběratelům).

[17] Dalším důležitým, byť nikoliv jediným a výlučným hlediskem, které Nejvyšší správní soud zohlednil, je zachování stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu se zákonným požadavkem zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Pokud by se stěžovatel vrátil do země původu, nebylo by možné zaručit, že stěžovateli bude výkon práva na spravedlivý proces umožněn.

[18] Nejvyšší správní soud rovněž neshledal existenci skutečností, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým je zde požadavek, aby se na území České republiky nacházely pouze osoby, jež k tomu disponují příslušným oprávněním. Je tomu tak proto, že v případě přiznání kasační stížnosti odkladného účinku se pouze pozastavující účinky napadeného rozsudku, a to toliko na omezenou dobu shodnou s délkou řízení o stěžovatelově kasační stížnosti. I druhá z výše uvedených podmínek je tudíž splněna.

[19] Kasační soud tudíž dovedl naplnění všech shora vymezených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 téhož zákona,

a proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Azs 339/2019 - 38). Vzhledem k tomu, že i krajský soud přiznal žalobě stěžovatele odkladný účinek usnesením ze dne 1. 4. 2021, č. j. 57 A 54/2021 - 45, fakticky se tak do meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti obnovuje i odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.

[20] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu